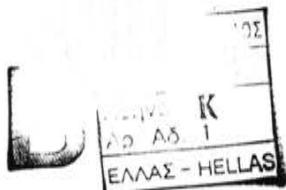

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΕΛΟΣ ΠΛΗΡΩΘΗΚΕ

αντίλαλος ΤΗΣ ΒΡΙΣΑΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΡΙΣΑΓΩΤΩΝ ΛΕΣΡΟΥ «ΑΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ»
ΝΙΚΗΤΑΡΑ 8-10 ΑΘΗΝΑ Τ.Τ. 106 78

Μέσα σ' ένα καταπράσινο χώρο το «ασπρό» του Αι-Γιώργη δίνει μια διαφορετική πινελιά στην όλη εικόνα.

ΤΕΥΧΟΣ 11

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ-ΑΠΡΙΛΙΟΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλούμε, όσοι θέλουν να γράψουν άρθρα ή δοκίμια για την εφημερίδα να τα στέλνοιν έγκαιρα στα γραφεία του Συλλόγου: Νικηταρά 8 - 10, Αθήνα.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ

Γνωρίζουμε στους συνδρομητές του περιοδικού μας ότι από 1-1-1988 η συνδρομή είναι 500 δρχμ.

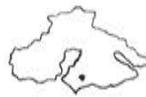
ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ όσους έχουν συγγενείς στο εξωτερικό να μας γνωρίσουν την διεύθυνσή τους για να τους στείλουμε τον ΑΝΤΙΛΑΛΟ της ΒΡΙΣΑΣ.

Όσοι γνωρίζετε αλλαγές τηλεφώνων ή διευθύνσεων ενημερώστε μας.

Όσοι έχετε παλιές φωτογραφίες (με την υποχρέωση επιστροφής) στείλτε μας για να τις δημοσιεύσουμε.

αντίλαλος ΤΗΣ ΒΡΙΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΡΙΣΑΓΩΤΩΝ ΛΕΣΒΟΥ «Ο ΑΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ»
Νικηταρά 8 - 10 1ος όροφος
ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ. 3225181

ΤΕΥΧΟΣ 11
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ-ΑΠΡΙΛΙΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Εκδόσεις ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ
Σόλωνος 114 - 1ος όροφος
ΤΗΛ. 3618129 - 3644284

Το Περιοδικό συντάσσεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και συνεργάτες

Υπεύθυνο σύμφωνα με το νόμο το Διοικητικό Συμβούλιο

Πληροφορίες κλπ.
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΣ
ΤΗΛ 3225.181

Φωτοσύνθεση
ΦΩΤΟΣΥΝ ΑΒΕΕ
Μασσαλίας 10 ΑΘΗΝΑ
3617565 - 3617051

ΒΑΤΕΡΑ

ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΟΥ 2000

Του ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΝΙΚΕΛΗ

Προέδρου του Συλλόγου

Η παραλία των Βατερών, με τη μεγαλύτερη σε έκταση αμμουδιά, αποτελεί το καύχημα του χωριού μας. Είναι η αραιότερη παραλία του νησιού μας, ίσως και ολόκληρης της Ελλάδας. Εάν ανατρέξουμε στους ιστορικούς χρόνους, θα δούμε ότι άκμασε στην περιοχή μας ένας πανάρχαιος πολιτισμός, που χρονολογείται από τα ομηρικά χρόνια. Απέναντι ήταν η Τροία. Αδιάφευστα στοιχεία έχουμε τα μνημεία που υπάρχουν και τ' αντικείμενα που βρέθηκαν στην περιοχή της Αγίας Αικατερίνης.

'Αρα και οι αρχαίοι πρόγονοι, οι οποίοι συνήθιζαν να μένουν στα καλύτερα σημεία, κατοίκισαν την περιοχή αυτή. Ίσως να αποτελεί και ένα από τα καλύτερα μέρη του κόσμου, αφού, κλιματολογικώς είναι αποδεδειγμένό ότι έχει τη μεγαλύτερη ηλιοφάνεια σ' εύκρατο κλίμα. Πολλοί υπουργοί οι ονόμασαν «Χαβάη της Μεσογείου».

Σιγά-σιγά άρχισαν ν' αντιλαμβάνονται την αξία της περιοχής, ντόπιοι και ξένοι. Άρχισαν οι ντόπιοι να καταλαβαίνουν ότι έχουμε μια πηγή αξιοποίησιμη - τόν Τουρισμό - και ότι το μέλλον του τόπου είναι ο Τουρισμός, καθ' ό,τι θ' αυξάνεται (ως πηγή πλούτου), εν αντιθέσει με τις γεωργικές καλλιέργειες του τόπου, οι οποίες συνεχώς υποτονούν).

Οι ξένοι άρχισαν να δημιουργούν τις μεγαλύτερες ξενοδοχειακές τουριστικές μονάδες Δεν έχουμε καμιά προκατάληψη για τους ξένους, για κάθε καλόβουλη αναπτυξιακή προσπάθεια. Άλλα πρέπει να σκεφθούμε ότι ο τόπος αυτός είναι

δικός μας, αποκλειστικά δικός μας και ότι δεν θα καταντήσουν τα παιδιά μας υπηρέτες των ξένων στον δικό μας τόπο. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε όλοι ότι το μέρος αυτό ανήκει αποκλειστικά σε μας και όλοι οι άλλοι είναι φιλοξενούμενοί μας. Γι' αυτό, ας προσέξουμε να μην πάει η γη σε ξένα χέρια. Αυτοί που εφαρμόζουν τους νόμους της αγοράς ας αντιληφθούν ότι υπάρχει η τοπική ευαισθησία.

Η δεκαετία που μας έρχεται, λόγω της κοσμογονίας που γίνεται, θα μας εύρει με πάρα πολλά προβλήματα ειδικά για την περιοχή αυτή.

Ο Ευρωπαϊκός Τουρισμός θ' αυξηθεί ραγδαίως τα εκατομμύρια των βορείων Ευρωπαίων θα ζητούν νησιά και παραλίες, για να δουν τον ήλιο που τους λείπει όλο τό χρόνο. Θα ήταν τραγικό σφάλμα να ξεπουλήσουμε την περιοχή μας στους ξένους. Υπάρχουν συμπατριώτες μας, άξιοι, οι οποίοι μπορούν να επενδύσουν και αξιοποίησουν την περιοχή. Υπάρχουν και φορείς πολιτιστικοί - κοινωνικοί - κοινωνικοί - οι οποίοι, μεγάλες εκτάσεις, έχουν την δυνατότητα να τις αξιοποίησουν με καλύτερες και μαζικές προσβάσεις στην δημόσια διοίκηση.

Πρέπει να διαφυλάξουμε το φυσικό περιβάλλον να μπορέσουμε να διατηρήσουμε το πιράσινο να μην επιτρέψουμε την αυθαίρετη δόμηση, να μην επιτρέψουμε την ιχθυοκαλλιέργεια. Την ρύπανση της θάλασσας και της παραλίας. Και έτσι με μια καλύτερη υποδομή, να δώσουμε τη δυνατότητα σ' έναν καλύτερο τουρισμό, διότι ο τόπος το αξίζει.

ΤΟΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Πολιτισμός: «Η γλώσσα των όπλων».

Ο άνθρωπος το «τέλειο» δημιούργημα του Θεού και της φύσης, η «κορωνίδα» και η ταυτότητα της δημιουργίας ξεχωρίζει απ' όλα τ' άλλα έμβια όντα επί της γης για τον πολιτισμό του.

Τη διαρκή, δηλαδή, ανέλιξη του προς την επιστημονική πρόσοδο, την εσωτερική καλλιέργειά του και προς την πνευματική και ηθική του ανάπτυξη κατά τη διάρκεια της ιστορικής του πορείας.

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΣΓΟΥΤΣΟΥ

«Υπέταξε» τη φύση κατέκτησε τη Σελήνη έθεσε υπό την εξουσία του τα φαινόμενα της ζωής, απέκτησε ανέσεις, ανέβασε το βιοτικό του επίπεδο. Άλλα...

Άλλα έχασε τον Άνθρωπο... Έκοψε τις σχέσεις του με το συνάθρωπό του.

Κλείστηκε στον εαυτό του και περιθωριοποίησε τη ζωή του. Έγινε κακόβουλος και καχύποπτος. Φοβάται, νιώθει ανασφαλής, δεν εγκλιματίζεται στο περιβάλλον του, αλλά εγκληματεί κατ' αυτού.

Απέβαλε τον εαυτό του, το ήθος του, την ταυτότητά του, την προσωπικότητά του. Μετουσίωσε και μεθερμήνευσε τον πολιτισμό του. Αντικατέστησε το όπλο της γλώσσας με τη γλώσσα των όπλων.

Και η ζωή του μπήκε σε άλλη βάση, σε καινούργια φόρμα, σε άλλη τροχιά.

Η εποχή μας εποχή εκρηκτική, προκλητική, αντιφατική, εποχή παράλογων απαιτήσεων και διεκδικήσεων, προβάλλει νέα κοινωνικά πρότυπα πολιτισμένου ανθρώπου και αποποιεί ως *persona non grata* όλα όσα συγκροτούσαν και συνείχαν μέχρι τώρα τον πολιτισμό. Ο πλανήτης μας ο κόσμος μας, μαστίζεται και ταλαιπωρείται από μια ανίατη ασθένεια, την κρίση

του πολιτισμού. Κρίση που παρουσιάζεται σε όλους του τομείς, σε όλα τα επίπεδα. Αλλά προπαντός δεσπόζει σ' αυτό που λέμε «κρίση των ιδεών».

Ο κόσμος έχασε την αρμονία του και η λέξη έμεινε κενή εννοιολογικά. Ο Νους δεν κυβερνά και τα πάντα γύρω μας παίζουν ένα ρόλο τρελό, σ' ένα θέατρο του παραλόγου ή Σκιών.

Οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική, ιδεολογική κρίση. Ο πολιτισμός μας, στην ανατολή του 21ου αιώνα, περνά δύσκολες μέρες, δοκιμάζεται σκληρά και σφυροκοπείται βάναυσα.

Ανησυχητικά φαινόμενα κάνουν την εμφάνισή τους στις «προηγμένες» κοινωνίες του Δυτικού κόσμου. Και μας προβληματίζει μόνο το γεγονός μήπως η κατάταξη που θα κάνουμε στη συνέχεια, δεν είναι η σωστή, ανάλογα με τη σπουδαιότητά τους.

- Κοινωνικές ανακατατάξεις, ρήγματα στις ανθρώπινες σχέσεις.

- Αεροπειρατίες, απαγωγές, ομηρίες, δολοφονίες.

- Εγκλήματα αναρχικών, υπονόμευση του «κράτους».

- Δυσφορία, stress-άγχος ζωής που οδηγεί στην απόγνωση.

- Υπερκορεσμός, αίσθημα «κενού», ναρκωτικά.

- Φυσικές καταστροφές, περιβαλλοντική ρύπανση.

- Αμφισβήτηση αξιών, Μηδενισμός.

Και πάνω απ' όλα ο ΠΟΛΕΜΟΣ, σ' όλες του τις μορφές, σ' όλα τα μήκη και πλάτη της γής.

Πόλεμοι θρησκευτικού φανατισμού, οικονομικών συμφερόντων, σωβινιστικών

τάσεων, και επιδιώξεων, ευθικιστικών και απελευθερωτικών κινημάτων.

Συγκρούσεις αλλοφύλων με κατακτητικές βλέψεις, εμφύλιες εσωτερικές διαμάχες χαρακτηρίζουν τον «πολιτισμένο» κόσμο μας. Καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στέρηση στοιχειωδών ελευθεριών, βία, βασανιστήρια εκμηδένιση της αξίας του ανθρώπου είναι το στύγμα της σημερινής παγκόσμιας πραγματικότητας.

Ο Τρίτος Κόσμος

Και όλα αυτά τη στιγμή που χώρες της Ασίας και της Αφρικής του Τρίτου Κόσμου μαστίζονται από την πείνα και πεθαίνουν κατά χιλιάδες στους δρόμους, πτώματα όζοντα και τυμπανιά.

Ράπισμα και κόλαφος στο καλοθρευμένο σώμα του ευδαιμονούς ανθρώπου, που κυνηγά το κέρδος και αρέσκεται να αυτοαποκαλείται **πολιτισμένος**.

Αυτός που ανήγαγε σε αξίες ζωής τον ευδαιμονισμό και την αυταρέσκεια.

Αυτός που έκανε σύνθημα και σλόγκαν, βίωμα και «πιστεύω» του το χρήμα και τις υλικές απολαύσεις.

Αυτός που κατήργησε το διάλογο και έβαλε στη θέση του τα όπλα, που αντικατέστησε τον έναρθρο λόγο με την κλαγγή των όπλων, που απαρνήθηκε το λαϊκό του πολιτισμό, τις αξίες και τους θεσμούς.

Αυτός που εξάντλησε τα λόγια και τα έκανε βόλια, για να τα ρίξει στον συνάνθρωπο του και να επιτείνει περισσότερο την μοναξιά του, αιφανίζοντας τον κόσμο γύρω του.

Αυτός που υιοθέτησε και ασπάστηκε το ηρακλείτειο «πόλεμος πατήρ πάντων», σαν ουσία ζωής και ύψιστο ιδανικό.

Αυτός που εκφράζεται με το *Homo, hominis lupus* (ο άνθρωπος στον άνθρωπο είναι λύκος) και «ηδονίζεται» στον πόνο και στη φτώχεια του άλλου.

Όμως αυτός σίγουρα δεν είναι 'Άνθρωπος. Διότι του λείπουν όλα τα «Άν» του Κίπλινγκ, για να αισθανθεί το νόημα

και την ουσία της υπαρξής του. Φαίνεται ότι ο «ως χαρίεν άνθρωπος όταν άνθρωπος ή» έπαψε προπολλού να εκφράζει τον άνθρωπο του αιώνα μας.

Ο άνθρωπος με τον πόλεμο και τον καθημερινό αγώνα του με τα ζώα, κατάφερε να επιβιώσει σαν είδος και να διαιωνισθεί σαν γένος.

Εξελίχθηκε πνευματικά και σωματικά και ανέπτυξε τη Λογική το (Λόγο) που του δίνει το δικαίωμα να αισθάνεται υπερήφανος και δυνατός.

Κι όταν, με το πέρασμα των αιώνων, παιδεύτηκε (και με τις δύο έννοιες η λέξη), μορφώθηκε και βασανίστηκε και έθεσε υπό τον ελεγχό του «τον κόσμο» του, «ξαφνικά» αντιλήφθηκε ότι η γη δεν τον «χωρά» θέλει να «υποτάξει» και τ' αστρα.

Και τότε επινοεί ένα πολεμικό πρόγραμμα, «τον πόλεμο των άστρων» για να αποδειχθεί ότι η πραγματικότητα, ξεπέρασε τη φαντασία. Και εξοπλίζει δορυφορικούς σταθμούς, επανδρώνει διαστημικά λεωφορεία, φτιάχνει πυρηνικές κεφαλές, για να κατακτήσει ό,τι ποιητικό υπήρχε, ό,τι ωραίο έφτιαξε ο άνθρωπος με τη φαντασία του και το λυρισμό του.

Κι έρχεται ο ίδιος τώρα να εκδικηθεί τον εαυτό του. 'Ο,τι έφτιαξε με τον πολιτισμό του, το γκρεμίζει αργά, αλλά σταθερά πάλι με τον (τραγικότητα της ιστορίας) «πολιτισμό» του. Και προβάλλει κατακόρυφα το διλήμμα. Ο άνθρωπος για να αναγεννηθεί θα πρέπει να επιστρέψει στην εποχή του *Homo Erectus*? Στην Νεολιθική εποχή, εκεί όπου οι ρίζες του ακόμα αντλούσαν νερό από τη Φύση; Τότε που επιβίωνε, εξαιτίας της σωματικής του δύναμης και μόνον και ο πόλεμος ήταν γι' αυτόν μέσον επιβίωσης; Ερωτήματα σκληρά αλλά που-φευ!-μένουν αναπάντητα.

Ο πόλεμος θα αποτελεί κηλίδα, μαύρη και σκοτεινή για τον πολιτισμό μας. Κι ο άνθρωπος θα μετεωρίζεται και θα επαμφοτερίζει και θα στρέφεται «κύκλω τε κύ-

κλω». Θα στενάζει κάτω απ' τον «πολιτισμό» του, θα υποφέρει και θα ασφυκτιά.

Κι όσο βλέπει ο άνθρωπος τον συνάνθρωπό του ως μέσον και όχι ως σκοπό, στις προθέσεις και στις πράξεις του, τόσο η μήτρα που γέννησε τους Χίτλερ και τους Πίνοσέτ θα ξανανοίξει για να φέρει στον κόσμο κι άλλα ανθρωποειδή, όπως οι παραπάνω.

Κι όσο κάνει κέντρο λογισμού και ψυχής το πρωταγόρειο «πάντων χρημάτων μέτρον εστί άνθρωπος» τόσο θα αντιμετωπίζει τον συνάνθρωπό του ως υπέρτατη αξία και δεν θα επιχειρεί να τον εξολοθρεύσει. Κι όταν πιστέψει ότι η «ψυχή του πολιτισμού είναι ο πολιτισμός της ψυχής», τότε θα αναγεννηθεί, ηθικά και πνευματικά.

Ιδού, λοιπόν, γιατί ο πολιτισμός μας αμφισβητείται. Γιατί ο «δημιουργός υπέκυψε στα «δημιουργήματά του». Σωματικά τσακίστηκε, νευρικά εξαντλήθηκε, γέ-

ρασε πρόωρα και έμεινε ηθικά ανάπηρος και ανάλγητος, απόβλητος.

Δεν είμαστε απαισιόδοξοι, όμως. Αυτό που έχουμε αμέσως να κάνουμε, ως ανθρωπότητα, είναι η επίγυνωση των όρων ενός προβλήματος. Κι αυτό είναι το πρώτο βήμα. Στη συνέχεια το δεύτερο βήμα, είναι να αντιδράσει ο καθένας, μεμονωμένα, στο ρεύμα της καταστροφής κλείνοντας τ' αυτά του στις σειρήνες της καταναλωτικής πρόκλησης και ξορκίζοντας με τους αγώνες του τον πόλεμο, εργαζόμενος για την ειρήνη, ανεξάρτητα από φυλή, χρώμα, θρησεία.

Κι αν ο «πολιτισμός» μας στηρίζεται στις λόγχες των όπλων ή κι αν ορίζεται ως η γλώσσα των όπλων, υπάρχει ακόμα ελπίδα. Οι κάνες να γεμίσουν τριαντάφυλλα και η ανθρωπότητα να ζήσει ειρηνικά εξοβελίζοντας μια για πάντα το λατινικό Si vis pacem para bellum (Εάν θέλεις ειρήνη, παρασκεύαζε πόλεμο). Και τότε ο πολιτισμός θα σημαίνει ΠΡΟΟΔΟ και ΑΝΑΠΤΥΞΗ και ΕΥΗΜΕΡΙΑ για όλους.

ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΡΙΣΑΓΩΤΩΝ ΛΕΣΒΟΥ «ΑΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ»

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Την Κυριακή 11 Μαρτίου 1990 ώρα 8.30' μ.μ. στο
ΚΟΣΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΛΥΒΑ Καυτατζόγλου - Δ. Ράλλη 25
Κάτω Πατήσια τηλ.: 22.88.722 - 22.86.557.
Φαγητό (TABLE D'HOTE) μουσική, χορός, τραγούδι.
Σας περιμένουμε

Το Διοικητικόν Συμβούλιον

Παλιά τραγούδια της νύφης.

Της νύφης μας το όνομα εψέες το διαλαλούσαν,
καράβια επερνούσανε κ' μέσα το τραγουδούσαν.

Της νύφης μας το πρόσωπο σα κάμπος
λουλουδίζει
σαν λίμνη πάει κι έρχεται και γλυκοκυματίζει.

Νύφη μ' και ποιός το στόλισε το φόρεμά σου πλήρες.

Η Παναγιά και ο Χριστός κι ο Άγγελος που πήρες.

Της νύφης μας το φόρεμα Άγγελοι της τόραφαν
και κάτω στον ποδόγυρο τα κάλλη της εγράφαν.

Νύφη μου «καλορίζισα» χαράς το ριζικό σου
που πήρες τέτοιον Άγγελο, πα στο προσκέφαλό σου.

Στρώσε νύφη μ' το σπίτι σου με καντιφέ κνικάτου
και το γαμπρό π σί φέραμε δεν είναι παρακάτου.

Το δένδρο που σου φέραμε, νύφη μου στην αυλή σου
κρυγιό νερό του πότιζε να τόχεις στη ζωή σου.

Αμύγδαλο ετσάκισα, νύφη γαμπρό σουράφισα
υυφούλα μου κι αν άργησες πλούσιον τον εδιάλεξες.

Νύφη μ' κι πουν η μάνα σου, κι πουν' η αδελφή σου
κι πουν' ούλη σου η γενιά κι συ 'σαι μοναχή σου.

Ευμορφία Τσέλεκα

ΠΟΙΗΣΗ

ΘΥΜΙΣΗ

Τις ώρες περισυλλογής τις ώρες που νυχτώνει
θύμησες έρχονται στο νου από τα περασμένα,
εκεί όπου έζησε κανείς, όπου έχει αγαπήσει
τα πράγματα, τα πρόσωπα που σβήνουν ένα-ένα.

Κι είν' η ζωή μια δρασκελιά, είν' η ζωή ένα ταέρκι
όπως εκείνα, που παιδιά γυρίζαν στο γιοφύρι,
ξυπόλυτα κι αχόρταγα, μόνο χορτάτα ήλιο.

'Υστερα άντρες έγιναν, έγιναν παλικάρια
μ' εκείνα τα γερά κορμιά, τα χέρια τ' απσαλένια
κι έπιναν και χόρευαν, τρεις μέρες και τρεις νύχτες
και τζάμια θρυψαλιάζανε, όσο που να ματώσουν.

Κι όταν η νύχτα έπεφτε και πριν να ξημερώσει
στις κόρες, που τους μάγεψαν, με όργανα πηγαίναν,
για να τις πουν, τραγουδιστά, τα λόγια της αγάπης.

Κι οι γειτονιές βουτίζανε, οι γειτονιές στενάζαν
και πίσω απ' τα παράθυρα μακρόσυρτες οι ανάσες.
Πόση φωτιά στα στήθια τους να είχανε κρυμμένη
κι αγάπησαν, πολέμησαν με κρύα και με χιόνια
εκείνα τα λιγνά παιδιά που γύριζαν το τσέρκι
ξυπόλυτα κι αχόρταγα μόνο χορτάτα ήλιο.

Βαρ. Σκιά

«Τ' σκουλιού τ' αλώνια»

Ένα από τα πιο προσφιλή θέματα για συζήτηση, κατά τη διάρκεια μιας συνάντησης με φίλους - συγχωριανούς, είναι, αναμφισβήτητα, περιστατικά και καταστάσεις, που έχουν να κάνουν με τις ξέγνοιαστες μέρες της παιδικής ηλικίας. Σε κάθε τέτοια περίσταση, είναι αδύνατο να μην αναφερθούμε «στ' αλώνια», μιας και ο τόπος αυτός είναι άμεσα συνυφασμένος με τη δράση της ανέμελης αυτής ηλικίας, γιατί «τ' αλώνια» ήταν και είναι μέχρι σήμερα, ο τόπος συνάντησης και παιχνιδιού των παιδιών του χωριού, μιας και εξασφαλίζει άνεση χώρου και το κατάλληλο περιβάλλον για οποιοδήποτε παιχνίδι· ποδόσφαιρο, «πόλεμο», σπηλιές. Δεν αποτελούσαν όμως μόνο, τον καθημερινό χώρο δράσης του νεαρόκοσμου του χωριού. Τ' αλώνια μάζευαν κόσμο και τις γιορτάδες μέρες (Πρωτοχρονιά· Φώτα·Απόκριες) καθώς επικρατούσε η συνήθεια - κάτι που έχει εκλείψει σήμερα· ν' ανεβαίνουν εκεί όλοι οι νέοι του χωριού για μια βόλτα - συνάντηση, για να κάνουν την κούνια τους, κάτω απ' τα πεύκα, σύμφωνα με το έθιμο. Τόπος λοιπόν παιχνιδιού τις καθημερινές και περιπάτου για τις επίσημες «σκόλες». Όμως και το βράδυ «τ' αλώνια» δεν έμεναν χωρίς αποστολή. Συχνά·πυκνά μετατρεπόταν σε χώρο της «γλυκιάς παρανομίας» σε τόπο ερωτικών ραντεβού.

Ο χώρος αυτός λοιπόν, που τόσο αγαπήσαμε όλοι μας και που έχουμε συνδέσει μαζί του, πολλές και όμορφες αναμνήσεις, δεν αποτελεί ένα δημιούργημα της φύσης, σε ό,τι αφορά τουλάχιστον τη χλωρίδα, αλλά είναι προϊόν μιας προσπάθειας διαμόρφωσης του παρόντος χώρου που ξεκίνησε πριν από 53 χρόνια για να καταλήξει στη σημερινή μορφή του. Στην αρχή, και πιο συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας, ο τόπος αυ-

τός χρησίμευε σαν «ταούκ μιρασί», περιοχή «μηράς» δηλαδή κοινοτικός, που προορίζόταν για να βόσκουν οι κότες του χωριού. Γι' αυτό με την λήξη της Τουρκοκρατίας ο χώρος περιήλθε στην δικαιοδοσία της κοινότητας, ενώ παράλληλα άρχισε να χρησιμοποιείται και ως χώρος αλωνίσματος απ' όπου και η ονομασία «αλώνια». Με το πέρασμα του χρόνου όμως, άρχισαν να εμφανίζονται διάφοροι διεκδικητές που προσπαθούσαν με κάθε μέσο να ιδιοποιηθούν τον τόπο αυτόν. Το πρόβλημα έγινε ιδιαίτερα οξύ, γύρω στα 1937.

Ο τότε πρόεδρος του χωριού, γιατρός Γ. Νικολαΐδης, αντέδρασε σ' αυτήν την προσπάθεια ιδιοποίησης της προαναφερόμενης περιοχής, επειδή θα απέβαινε σε βάρος της κοινότητας. Έτσι λοιπόν μια Κυριακή που ήταν «Βρουχαριά» εν έτει 1937 πήρε ζευγάρες και τους έβαλε να ζευγαρίσουν ολόκληρο αυτό τον «μηρά». Είπε μάλιστα στον Κωστή Καπάρα να πάει και να φυτέψει μερικά πεύκα, ώστε η κοινότητα να δημιουργήσει «προηγούμενο» και να αποτρέψει από οποιαδήποτε προσπάθεια κάθε υποψήφιο, καταπατήτι, πράγμα το οποίο έγινε.

Την εποχή εκείνη ο γιατρός και πρόεδρος του χωριού σύχναζε στο καφενείο του Γιώργου Γεωργάκη, γνωστό ως «Σαμαρά καφενείο». Εκεί λοιπόν συζήτηση πάνω στη συζήτηση γύρω από την αναγκαιότητα μιας συστηματικής δεντροφύτευσης ο Γιώργος Γεωργάκης πρότεινε ν' αναλάβει αυτός την δεντροφύτευση. Ο γιατρός δέχτηκε και η συμφωνία με «του Γιουργάτο» κλείστηκε στις 2 δεκάρες για κάθε δέντρο που θα φυτεύόταν. Η «επιχείρηση» άρχισε σχεδόν αμέσως, γιατί η κατάσταση δε σήκωνε καθυστέρηση, μιας και οι επίδοξοι ιδιοκτήτες καιροφυλακτούσαν. Έχοντας λοιπόν ως βοηθούς

τον Κώστα Καπάρα, και το Δημ. Νικέλη, τους οποίους πλήρωνε ο ίδιος ο Γεωργάκης και όχι η κοινότητα, άρχισαν την δουλειά κάτω από τις υποδείξεις του Προέδρου και γιατρού του χωριού. Συγκεκριμένα, ο γιατρός τους είχε πει να φυτεύουν τα δέντρα κατά σειρά και σε καθορισμένες αποστάσεις. Για το σκοπό μάλιστα αυτό τους είχε δώσει ένα καλάμι για να μετρούν την απόσταση του ενός δέντρου από το άλλο. Επίσης τους είχε συστήσει να διαμορφώσουν κατά τέτοιο τρόπο τις σειρές των δέντρων, ώστε να έχουν κατεύθυνση προς το «Ηρώον». 'Όσο για τα δεντρύλλια που θα χρησιμοποιούσαν για φυτώρια, αυτά τα προμηθεύονταν «απ' του τσιαμλίκ σ' ουρνί» που βρίσκεται δίπλα στον παλιό το δρόμο για τα Βατερά. Έδωσαν δε μεγάλη προσοχή τόσο στο βγάλσιμο, όσο και στη μεταφορά και μεταφύτευση των δεντρυλλίων, ώστε να υπάρξει επιτυχία. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε μάλιστα στον σωστό προσανατολισμό του δέντρου από τον Γιώργο Γεωργάκη, μιας και ήταν ο επικεφαλής της δουλειάς αυτής. Συγκεκριμένα, ο Γ. Γεωργάκης είχε ακούσει ότι το δέντρο, και ιδιαίτερα, το πεύκο - που είναι δύσκολο στην μεταφύτευσή του - για να πιάσει θα πρέπει κατά την επαναφύτευσή του, να έχει τον ίδιο προσανατολισμό που είχε και στην αρχική του θέση. Μόλις λοιπόν έβγαζαν το δεντρύλλιο από το έδαφος, έδενε ένα κομμάτι φλαμούρι σ' ένα κλαδί που βρισκόταν προς το ανατολικό μέρος. Έτσι, όταν γινόταν η μεταφύτευση «στ' αλώνια» το δέντρο τοποθετούταν κατά τέτοιο τρόπο, ώστε το κλαδί με το φλαμούρι να βρίσκεται πάλι προς την Ανατολή.

Καθώς λοιπόν η δεντροφύτευση προχωρούσε, ο Θεοχάρης Πελέκος που ήταν διευθυντής του σχολείου, πρότεινε να λάβουν μέρος και οι μαθητές. Ο Γεωργάκης όμως αντέτεινε και υποστήριξε ότι μια τέτοια ενέργεια θα είχε σαν αποτέλεσμα να γίνει ταπατσουλοδουλειά και η αποτυ-

χία, σε ό,τι αφορά το «πιάσιμο» των δέντρων, θα ήταν κάτι παραπάνω από βέβαιη.

Μετά απ' αυτό, το σχολείο έδωσε μόνο μερικά δεντρύλλια που προερχόταν από το πρόχειρο φυτώριο που διατηρούσε, και τα οποία φυτεύθηκαν μπροστά-μπροστά (προς την μεριά του σχολείου), και επειδή ήταν ήμερα έχουν αναπτυχθεί σήμερα περισσότερο από τ' άλλα.

'Όπως ήταν λοιπόν φυσικό, μετά από μια τόσο συστηματική δουλειά η δεντροφύτευση είχε μεγάλη επιτυχία. Φυτεύτηκαν γύρω στα 800 κομμάτια, τα οποία έπιασαν σχεδόν όλα, τη δε περιποίηση τους, καθώς και το πότισμα την είχαν αναλάβει κατά καιρούς διάφοροι. Απ' αυτούς μνημονεύονται ο Κώστας Κωστάκης και ο Δημ. Πάγκας. Ακόμη επί προεδρίας Αθανασίου έγινε αραίωση του δασλάιου από τον Ανεσ. Κουνή.

Έτσι, ο γυμνός αυτός λόφος στην νότια πλευρά του χωριού, «στ' αλώνια» έπαψε να είναι γυμνός μετά απ' αυτή την συντονισμένη προσπάθεια διαμόρφωσης του, έπαψε επίσης, και να χρησιμοποιείται σιγά-σιγά και σαν τόπος αλωνίσματος. Δεν έχασε όμως την ονομασία του, παρόλο που άλλαξε φυσιογνωμία και σκοπό· αλλά την διατήρησε αναλλοίωτη μέχρι σήμερα ενώ παράλληλα, το ονομά του έγινε συνώνυμο με το παιχνίδι, τη χαρά, την διασκέδαση, την ξενοιασιά, και είναι βαθιά χαραγμένο στην μνήμη καθενός από μας που τον πατήσαμε σπιθαμή προς σπιθαμή, και που κάθε γωνιά του αποτελεί ένα ιδιαίτερο κομμάτι, μια ιδιαίτερη ανάμνηση της παιδικής μας ηλικίας.

ΜΑΚΗΣ ΕΥΣΤΡ. ΚΑΤΣΙΓΙΝΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΔΕΝΤΡΟΦΥΤΕΥΣΗΣ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ ΓΕΩΡ. ΓΕΩΡΓΑΚΗ

Δρώμενα...

Τελευταία Κυριακή της Αποκριάς σε πολλές πόλεις και χωριά της πατρίδας μας θα αναβιώσουν έθιμα και «δρώμενα» που η φιλοσοφία τους, η καταγώγη τους και οι ρίζες τους ανάγονται στην ελληνική παράδοση και συντηρούν στοιχεία από τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό.

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΣΓΟΥΤΣΟΥ

Η μεταμφίεση, οι κάθε λογής μάσκες, οι αθυροστομίες και τα πειράγματα, είναι χαρακτηριστικά γνωρίσματα σ' όλη αυτή την χρονική περίοδο που αρχίζει από την Κυριακή του Τελώνου και Φαρισαίου και τελειώνει την Καθαρά Δευτέρα.

Οι Απόκριες είναι κατ' εξοχήν μέρες χαράς και διασκέδασης για όλους, ιδιαίτερα όμως για μικρά παιδιά που, κυριολεκτικά, θα μπορούσαμε να πούμε τις ζούν σε όλο τους το μεγαλείο.

Οι «Μπούλες» ο Βλάχικος γάμος, οι Κουδουνάτοι, οι Μασκαράτες είναι σύμβολα και στοιχεία που, πάνω και πέρα απ' την εξωτερικά αστεία εμφάνισή τους, προσδιορίζουν αρχαίες τελετές και δοξασίες, με εκφράσεις και κινήσεις των «δρώντων προσώπων», οι οποίες υπονοούν μια βαθιά μυσταγωγία και αποδίδουν όλη την ιδιαίτερη σχέση του ανθρώπου με τα στοιχεία της φύσης προσπαθώντας να τα εξορκίσουν και να τα κατευνάσουν.

Καρναβάλι.

Στην προχριστιανική περίοδο, η λέξη «καρναβάλι» υποδηλώνει ακριβώς όλες αυτές τις τελετές που είχαν σχέση με την διονυσιακή λατρεία και που εξέφραζαν τη χαρά της Άνοιξης, τη γέννηση του Διόνυσου και το ξαναζωντάνεμα της Φύσης.

Στην προχριστιανική Ρώμη οι κάτοικοι, κατά τις εορτές της γονιμότητας έσερναν στους δρόμους ένα πλοίο επάνω σε κάρρο (carru x navalis) «καρναβάλι» και έτσι γιόρταζαν τον ερχομό της Άνοιξης με χειρονομίες, τραγούδια και με θεόρατους φαλλούς, σύμβολο της γονιμότητας και της αναπαραγωγής.

Σ' όλο τον κόσμο, οι Απόκριες γιορτάζονται με μια ιδιαίτερη λαμπρότητα, προπαντός δε απ' τους Καθολικούς Γάλλους και Ιταλούς.

Επίσης στη Νέα Ορλεάνη το όλο εθιμοτυπικό προσλαμβάνει χαρακτήρα Βακχικό. Άλλα και η αποχή από το κρέας των Μωαμεθανών, κατά τον τριήμερο γιορτασμό του Ραμαζανιού, έχει τα ίδια ψυχολογικά και θρησκευτικά κίνητρα με αυτά των Απόκρεων.

Βαθιές ρίζες.

Ακόμα, το εθιμοτυπικό και τελετουργικό στοιχείο των Απόκρεων έχει στενή σχέση με αντίστοιχες τελετές λατρείας της ίσιδας στην αρχαία Αίγυπτο, καθώς και στη Γερμανία.

Η κωμική και αλλοπρόσαλλη εμφάνιση των μεταμφιεσμένων, το προσωπείο, που αποκρύπτει το «πρόσωπο» και που υποδηλώνει τελετές μύησης (μυώ-κλείνω τα μάτια), όπως ακριβώς στα Ελευσίνια μυστήρια, όλα αυτά συμπληρώνονται με σκωπτικά δίστιχα ή τετράστιχα (ιαμβική ποίηση) που ξορκίζουν το θάνατο, υμνούν τις χαρές της ζωής, εκφράζουν την «ανάσταση» του ανθρώπου και επιδιώκουν να «ηρεμήσουν» και να αποδιώξουν τα κακά στοιχεία.

Η ιδιαίτερότητα κάθε εθίμου, απ' αυτά που γίνονται σ' όλη την Ελλάδα αποδίδει

χωρίς μάσκα

και εκφράζει την ιδιαίτερη σχέση των ανθρώπων με τη Φύση, μεταξύ τους και γενικά με τις ασχολίες, ακόμα και το κοινωνικό και πνευματικό τους επίπεδο.

Λαμβάνει μέρος όλο το χωριό χορεύοντας τραγουδώντας, εμπαιζόντας ο ένας τον άλλο, αποβάλλοντας το «προσωπείο» της ηθικής και του ταρτουφισμού.

Έξω από τα ταμπού.

Η ελευθερία στην έκφραση, στην κίνηση και στην αμφίση, η αριστοφάνειος βωμολοχία φέρνει στην επιφάνεια, πέρα από το τελετουργικό και ιστορικό πλαίσιο των εκδηλώσεων, τα βαθιά ψυχολογικά αίτια του ανθρώπου, να εκφραστεί ελεύθερα αποβάλλοντας κάθε είδους ηθικές και κοινωνικές απαγορεύσεις (ταμπού) ψυχολογικές καταπίεσεις καταλύοντας κάθε έννοια περιορισμού και τυπικής συναλλαγής. Φανερώνει την ανάγκη του ανθρώπου να ενεργήσει ανεξάρτητα και ακαταπίεστα κάτω απ' την ανωνυμία που του παρέχει μια μάσκα ή ένα προσωπείο.

Αποσείει κάθε είδους κοινωνικούς συμβίβασμούς, που τον τυποποιούν και τον ομοιομορφωτοιούν που βάζουν τη ζωή του σε «καλούπια» και τον περιχαρακώνουν, εγκλωβίζοντάς και περιορίζοντας τη δράση του και την ελευθερία του. Νιώθει την ανάγκη να «αλλάξει» πρόσωπο, έστω και για λίγο, να δει τα πράγματα κάτω από διαφορετική «μάσκα», να δείξει τον πραγματικό του εαυτό, να ενεργήσει ελεύθερα και ανενόχλητα, να σατιρίσει γεγονότα και καταστάσεις, πρόσωπα και πράγματα χωρίς όρια, χωρίς φόβο και δισταγμό, χωρίς φραγμούς και ηθικές αναστολές.

Οι μέρες της Αποκριάς στη σημερινή κοινωνική πραγματικότητα εκφράζουν, έχουν «ντυθεί» με κουστούμια διαφορετικά που καταδείχνουν το σημερινό άνθρωπο και υποδηλώνουν τις μύχιες επιθυμίες τους.

Σάτυροι.

Η πολιτική και κοινωνική σάτιρα (Σάτυροι-οπαδοί του Διόνυσου-Θεού της χαράς και της μέθης) στιγματίζει τα «κακώς κείμενα» με έναν πρωτότυπο τρόπο, που θέλει περισσότερο να τέρψει παρά να συνετίσει και να συμμορφώσει.

Η άλλη πλευρά των Απόκρεων (από + κρέας), η θρησκευτική έχει την αρχή της στον καθαρισμό του Χριστιανού, αφού μετά τη λήξη τους δεν επιτρέπεται η κατανάλωση κρέατος μέχρι το Πάσχα.

Φυσικά, οι Χριστιανοί δεν δέχονται τις προλήψεις και τις δεισιδαιμονίες που είναι συνυφασμένες με τις μέρες της Αποκριάς γιατί, όπως πιστεύουν, βασίζονται επάνω σε ειδωλολατρικές παραδόσεις, αφού και στη λέξη «καρναβάλι» έχουν δώσει μια άλλη ετυμολογία (*cartre x vale*) που σημαίνει «χαίρε κρέας».

Ας χαρούμε λοιπόν κι αυτή την Αποκριά, μεταφεισμένοι ή μη χορεύοντας και διασκεδάζοντας, πειράζοντας ο ένας τον άλλον, πάντα φυσικά μέσα στα όρια του ανεκτού, υμνώντας τις χαρές της ζωής, πετώντας σερπαντίνες, κομφετί και τον παραδοσιακό χαρταετό μας. Ας χαρούμε τα νηστίσιμα εδέσματα, σε κάποια εξοχή, παρέα με αγαπημένα μας πρόσωπα, τσουγκρίζοντας τα ποτήρια με το κρασί και ευχόμενοι ο ένας στον άλλον ΚΑΛΗ ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ.

Η ΗΘΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Σαράντου Ι. Καργάκου

«Δέν μπορεί να σηκωθείς για ν' ατενίσεις αν δεν έχεις που να πατήσεις». (Νεανικό σλόγκαν)

«Αυτό που με τρομάζει περισσότερο στο μέλλον είναι ότι όσο πάει και πλησιάζει», λέει ένας νέος που εκφράζει τη σύγχρονη γενιά, την «πικραμένη γενιά της αναμονής». Οι «σώφρονες» της συνιστούν να κάνει υπομονή. Άλλ' όπως ο Γκαίτε παρατηρεί, «δεν βρέθηκε ακόμη φιλόσοφος που θα μπορούσε ν' αντέξει τον πονόδοντο με την υπομονή». Πόσο μάλλον ο νέος την ανεργία.

Η κοινωνία μας, κοινωνία της υποκρισίας, μιλάει στους νέους για την αγιότητα της εργασίας και τους προσφέρει την αθλιότητα της ανεργίας. Για την χώρα μας ειδικά η ανεργία δεν είναι πια απειλή, αλλά βεβαιότητα. Το οξύμωρο είναι ότι η έλλειψη προσφοράς εργασίας πλήττει κυρίως τα ακαδημαϊκά επαγγέλματα, μαστίζει τους νέους που με πολλούς αγώνες και αγωνίες θέλησαν ν' ανέβουν κι αίφνης κατάλαβαν πως πέφτοντας από ψηλά σκοτώνεσαι καλύτερα. Για τους νέους αυτούς το Πανεπιστήμιο θεωρείται πανεπιζήμιο και το πυκνό του Πολυτεχνείου ισοδυναμεί με εισιτήριο για το ταμείο ανεργίας, για το «μηνιαίο επίδομα γήρατος», που τους προσφέρει ο Ο.Α.Ε.Δ.

Το θέαμα που παρουσιάζουν χιλιάδες νέοι, που με απόγνωση περιφέρονται σε διαδρόμους εταιριών, υπουργείων, τραπεζών και άλλων επαγγελματικών χώρων, ασχέτων προς το αντικείμενο των σπουδών τους, που περιμένουν το «πράσινο φως» στις αίθουσες αναμονής, εκλι-

παρώντας για μια «θεσούλα», δεν είναι μόνο θλιβερό· είναι εξοργιστικό. Κλείνοντας τα μάτια μπροστά στους τεράστιους ηθικούς κινδύνους, που εγκυμονεί η ύπουλη αυτή δολοφονία των νεανικών ονείρων, η σύγχρονη Ελλάδα ως άλλος Κρόνος τρώει τα παιδιά της.

Η προϊόντα προλεταριοποίηση του πνευματικού δυναμικού έχει βέβαια σοβαρές οικονομικές και πολιτικές προεκτάσεις, που όμως αποδεικνύονται δευτερεύουσες μπροστά στους ηθικούς κινδύνους που ελλοχεύουν. Δεν θέλουμε να δούμε αυτούς τους ηθικούς κινδύνους μέσα από το πρίσμα μιας στείρας ηθικολογίας. Η ηθική είναι μια ολόκληρη κοινωνική πρακτική, μια στάση ζωής, μια συμπεριφορά απέναντι στον εαυτό μας και στους συναθρόπους μας. Γιατί, όταν τα όνειρα των νέων μπαίνουν στον αποτεφρωτήρα ή στο συρτάρι συρτάρι, συντροφία με τις αράχνες, τότε ερχόμαστε αντιμέτωποι με καταστάσεις αρρωστημένες, νοσηρές επικίνδυνες. Δημιουργείται ένας «υπόγειος τόπος ανθρώπου» σαν αυτόν που περιγράφει στο «υπόγειο» ο Ντοστογιέφσκι, και που μισεί τους πάντες και τα πάντα. Κι ακόμη προκαλείται μια «εσωτερική μετανάστευση», μια και πολλοί νέοι χάνουν όχι απλώς την πίστη στόν εαυτό τους, αλλά τον ίδιο τον εαυτό τους.

«Εμείς γι' αλλού κινήσαμε κι αλλού η ζωή μας πάει», θα μπορούσαν να πουν κι οι σημερινοί νέοι μελωδικά όπως το κάναμε κι εμείς κάποια φορά. Όμως, τα πράγματα σήμερα γίνονται πιο φοβερά, αν λά-

βουμε υπόψη τις ηθικές παραμέτρους. Όταν ο νέος στα πρώτα του βήματα αντιμετωπίζει την απόρριψη, όταν του κλείνουν την πόρτα καταπρόσωπο, τότε διαβρώνεται εσωτερικά και βασανίζεται από ένα ακαθόριστο, συναίσθημα θλίψης, τύφης, ενοχής, για σφάλμα που δεν έχει κάνει. Η ανεργία τον σπρώχνει στην αυτοεγκατάλειψη, στο αίσθημα του «πεταγμένου», στην ανασφάλεια του ακροβάτη του ανοίγει το δρόμο της νεύρωσης ή της νέκρωσης.

Για να επιβιώσει ο νέος θ' αναγκαστεί να συμβιβαστεί με εργασίες άσχετες προς τις γνώσεις του και συχνά κατώτερες των δυνατοτήτων του και σχεδόν πάντα αλλοτριες προς τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντά του. Μπλέκεται, έτσι, στα γρανάζια μια αλλοτριωτικής διαδικασίας και χάνει την αυτοεκτίμηση, μια και νιώθει τον εαυτό του μια ακρωτηριασμένη και αδικαιώτη ύπαρξη, που αναζητά ευθύνες στον εαυτό της και πνίγεται μέσα σε πλέγματα αδικαιολόγητης ενοχής. Είναι σταυρός βαρύς για τον ευαίσθητο νέο να τον συντηρεί μια ολόκληρη ζωή η οικογενειά του. Οι λιγότεροι ευαίσθητοι σχηματίζουν μια «φιλοσοφία νωθρείας». Η ανεργία τους εθίζει στην αργία. Και κάνουν έμβλημα ζωής το συχνά ακουόμενο: «Ας δουλεύουν οι γέροι για μας». Έτσι χάνουν τον ηθικό ενθουσιασμό και το δυναμισμό τους και μένουν με τη στυφή γεύση του κενού, την αίσθηση της ασημαντότητας ή τη βιοθεωρία του ωμού κυνισμού. Ποιά αλλαγή μπορούν να φέρουν οι σακατεμένοι αυτοί νέοι, ποιά μεταρρύθμιση να στηρίξουν, ποιά επανάσταση να πραγματοποιήσουν;

Απογοητευμένοι μέσα σ' έναν κόσμο που δεν τον καταλαβαίνουν, γιατί δεν τους καταλαβαίνει, γίνονται συχνά βορά της βίας, του εγκλήματος, των ναρκωτικών και του ψυχιάτρου· κάποτε και της αυτοκτονίας. Ο εφιάλτης του θανάτου

είναι μια λύτρωση από τον εφιάλτη της ζωής. Αναζητούν σε τεχνητούς παραδείσους την ευτυχία που δεν τους επέτρεψαν ν' αγγίξουν, διακηρύσσοντας ωμά ότι προτιμούν στιγμές πραγματικής δυστυχίας. Το ψυχοθεραπευτικό φάρμακο έχει αντικαταστήσει το ξόρκι. Οι ποι δυναμικοί (ίσως κι οι ποι απελπισμένοι) θέλουν με τη βία ν' απαντήσουν στην κρατική αστοργία με τον τρόμο και την ανομία ν' αντιταχθούν στην επίσημη αναισθησία, που προστάζει την ομαδική εκτέλεση των ονείρων τους. Δίχως πίστη σε ιδανικά (γιατί όλα τους φαίνονται πως γκρεμίστηκαν), δίχως σεβασμό σε καμιά αρχή, γιατί όλες προδόθηκαν, αντιδρούν με τρόπο «ακατανόητο» στην ακατανοησία των άλλων. Στην ακαταληψία απαντούν με «καταλήψεις» ή με τη δική τους αδιαλαξία.

Εξ άλλου η δραματική σύγκρουση ανάμεσα στην επιθυμία για μια ζωή δικαιωμένη και στην πραγματικότητα ενός κόσμου αναίσθητου σ' αυτή την ανάγκη, δημιουργεί την παντελή απουσία ελπίδας, άρα την άρνηση και την αποχή. Κάτι βαθύ θίγεται μέσα στην ψυχή του νέου σε μια επώδυνη ζώνη ευαισθησίας και η συνειδητή παθητικοποίηση (που σημαίνει απολιτικοποίηση) είναι πλέον επιλογή. Ο νέος νωρίς την ώρα που οι κοινωνικές ανάγκες απαιτούν ενεργό συμμετοχή, αποσύρεται, αποστασιοποιείται, επιδιώκει απομικές λύσεις στα προβλήματά του, γίνεται ένας ελεύθερος σκοπευτής της ζωής. Δεν συμπαλεύει. Απλώς επιζητεί να επιπλέει με κάθε μέσον και κυρίως με το «μέσον». Αυτό τον ταπεινώνει, γιατί τον αναγκάζι να προδώσει πίστεις, πεποιθήσεις, ιδεολογίες και να καταφύγει στο «ρουσφέτι», για να βρεί μια δουλειά. Από πολύτης, γίνεται εγκάθετος.

Υποχρεώνεται να δεχθεί ότι το «μέσον» υπερέχει της αξίας, πως στην κορυφή δεν είναι ανάγκη να γίνεις αετός για να φθάσεις αρκεί η «ερπετοποίηση». 'Όλα γίνονται εύκολα, όταν σύρεται. Έτσι

σιγά-σιγά εξοικειώνεται με το ηθικό κλίμα της εποχής, δίνοντας κι αυτός στη συνέδησή του εκείνη τη βολική ελαστικότητα. Οι αξίες μέσα του ανατρέπονται, γίνεται ένας «καθώς πρέπει» αρριβίστας, που δεν τον νοιάζει το τίμημα αλλά η επιτυχία, υποκύπτοντας στον «τελευταίο πειρασμό» του «φτασμένου» ή διεφθαρμένου ανθρώπου. Ωστόσο, το απωθημένο της διάψευσης παραμένει κάπου βαθειά στην ψυχή του και παρά την οποία μεταμόρφωση ή παραμόρφωση σε αθόρυβο, χορτάτο, «ανίδεο κι ευτυχή» κομφορμίστα, η βίαιη στροφή, που τον ζάλισε, γίνεται ένας ανήσυχος μονόλογος, που συνέχως απαγγέλλει μέσα του και που σφίγγει σαν θηλιά στο λαιμό του. Τα δύνειρα που προδίδονται, εκδικούνται.

Όταν μια κοινωνία εξωθεί μέσω της ανεργίας στην απολιτικοποίηση, τη φθορά και τη διαφθορά, δεν έχει το δικαίωμα να αισιοδοξεί. Οι νέοι, που είναι το καλύτερο κεφάλαιο μιας κοινωνίας, οδηγούνται στο εκτελεστικό απόσπασμα της ανεργίας. Βέβαια δεν παραγνωρίζουμε την εξαιρετική «τύχη» που έχουν οι σημερινοί νέοι να ζουν σε μια «κοινωνία αιφθονίας». Η κοινωνία αυτή, για να μπορεί να λειτουργεί σε επίπεδο αφθονίας (αυτό απαιτούν οι κανόνες της οικονομικής γραμματικής), είναι μια «δυαδική κοινωνία». Αποτελείται, από μια μεριά από άτομα με εξασφαλισμένη εργασία και υψηλά εισοδήματα και από την άλλη, από άτομα περιθωριακά αλλ' επιδοτούμενα! Αυτό, πέρα από μια μορφή επαγγελματικού απαρτέιντ (apartheid), πρωθεί την αποκοινωνικοποίηση μιας κατηγορίας νέων ανθρώπων, που αποκτούν την ψυχολογία του «Πελάτη» με τη σημασία που είχε ο όρος στα ρωμαϊκά χρόνια (cliens).

Όταν ο βλαστός της νεότητας τσακίζεται, γιατί δεν της προσφέρεται κάποιο επαγγελματικό στήριγμα, είναι παράλογο να περιμένει κανείς ανθοφορία και καρποφορία. Οι πτυχιούχοι άνεργοι, είτε

στραφούν προς την περιθωριοποίηση, είτε υποκύψουν στην αδικία, είτε κάνουν συμβιβασμούς με τη συνείδησή τους, είναι επόμενο ν' αποσυνδεθούν συναισθηματικά από τον τόπο που έθαψε τις ελπίδες τους, ν' αλλοτριωθεί η εθνικότητά τους και να χλευάζουν κάθε πρόσκληση για ευγενικό αγώνα. Ο μόνος αγώνας που τους απομένει είναι εκείνος της κερκίδας, που μας επαναφέρει στην εποχή της ρωμαϊκής παρακμής. Άλλ' ο νεοφασισμός δεν αγρεύει τους νέους οπαδούς του μόνο μέσα από τους οπαδούς των ομάδων. Ήδη μια νέα φασιστική νοοτροπία καλλιεργείται σε μια μερίδα αγοριών. Τα κορίτσια τους παίρνουν τις «πρωτιές» και τους «τρώνε» τις δουλειές. Το σύνθημα «η γυναίκα στην κουζίνα» ξαναγυρίζουμε, σιγά-σιγά. Ξαναγυρίζουμε, δηλαδή στα «Τρία Κάπα» της εθνικοσιαλιστικής Γερμανίας, όπου η γυναίκα έπρεπε να κινείται στις παραμέτρους των «KUCHE-KIRCHE KINDER» (= κουζίνα, εκκλησία-παιδιά).

Παιδιά, που ανάλωσαν το πνεύμα τους σε αναζητήσεις, νιώθουν διπλά προδομένα, γιατί καταλαβαίνουν πως απλώς έπαιξαν κάποιο ρόλο και διακριτικά τους άλλαξαν τα σκηνικά, για να υποδυθούν κάτι άλλο. Να παίζουν το ρόλο του πτωχοπόδρομου, που καταριέται τη μόρφωσή του και πέφτει στο επίπεδο του πνευματικού επαίτη. Η καταδίκη σε «καταναγκαστικά έργα ανεργίας» αποτελεί το νωπό στίγμα στο μέτωπο της κοινωνίας, όπως κι αν αρέσκεται ν' αποκαλείται: δημοκρατική, φιλελεύθερη ή σοσιαλιστική. Γιατί, όχι απλώς δεν αναλαμβάνει τις ευθύνες της, αλλ' ούτε καν αναζητά απαντήσεις στα δύσκολα ερωτήματα των νέων. Οι υποσχέσεις δεν συνιστούν απάντηση. Γι' αυτό τα ερωτήματα πληθαίνουν, βασανίζουν κάθε ευαίσθητο ανθρώπο, πληγώνουν τη ζωή μας: ζητούν ενόχους.

Οι πολιτικοί μας δικηρύσσουν-και πολύ σωστά-πως οι νέοι αποτελούν την πρωτ-

πορία του πολιτικού τους αγώνα. Άλλά για να συμβάλουν οι νέοι σ' ένα αγώνα ουσιαστικά, χρειάζονται μια ουσιαστική (όχι παρασιτική) δουλειά. Πολλοί ανασυχούν από την παρατεινόμενη αποχή των νέων από τα κοινά. Άλλα για να πείσουμε τον κολυμβητή να καταδυθεί, πρέπει να γεμίσουμε την πισίνα με νερό. Αυτό το είχε πει ο Κομφούκιος. Ο δικός μας λαός έλεγε κάτι πολύ πεζό: «Νηστικό τ' αρκούδι δεν χορεύει». Σήμερα, όμως, φοβόμαστε ότι χορεύει, σύμφωνα με το σκοπό, που του παίζουν κάποιοι που έχουν κάνει σκοπό να μετατρέψουν την νεολαία μας σε αρκούδι, να προκαλέσουν τον εθνικό μας αφανισμό. Έτσι στα αφόρητα «μπλα-μπλα» των πολιτικών θα αντιτάσσονται τα θανατηφόρα «μπαμμπαμ» των αδιέξοδων νεαρών. Οι νεαροί μας, είτε σκοτώνουν άλλους είτε σκοτώνουν τον εαυτό τους, την Ελλάδα δολοφονούν.

Χρειάζεται να δώσουμε στα παιδιά μια ελπίδα. Άλλ' η ελπίδα, για να στηριχθεί, πρέπει να υποστηριχθεί από μια αξιοπρεπή εργασία.

Αναδημοσίευση από το περιοδικό: «Κοινωνικές Τομές τευχ. 9ου Ιανουαρίου 1990».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΘΑΝΑΤΟΙ: Σταύρος Ν. Ταξιδηνης, Μιλτιάδης Πανσεληνάς, Κων/νος Βάσσος, Δημήτριος Γεωργάκης, Μυρσίνη Χ. Ζερβού, Ευστ. Γεωργαντής, Ζωγραφία Στρούμπα, Ειρήνη Σπύρου Στρούμπα.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ: Η Μαρία Ε. Βάσσου γέννησε αγοράκι. Να τους ζήσει.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ στη ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ-ΧΩΤΙΔΟΥ ΦΡΟΣΩ. Επέτυχε στη σχολή Πολιτικών Επιστημών της Νομικής Σχολής Αθηνών. Της ευχόμαστε καλή πρόοδο.

Οι Ρουπάδες

Είναι γνωστές σε όλους μας οι ελιές που λέγονται ρουπάδες και είναι πολύ νοστιμές. Γίνονται από μόνες τους χωρίς καμία ενέργεια από τον άνθρωπο. Σε πολλές περιοχές του χωριούμας έχει. Άλλα φημιζούνται για την νοστιμία τους της Χαρτσίας, της Ανανίδας, στα Μυρίχια και στα Πλατάνια. Δυστυχώς κάθε χρόνο λιγοστεύουν πολύ. Δεν ξέρω τι συμβαίνει. Τα λιπάσματα; Το ράντισμα ή οι καιρικές συνθήκες; Αυτή την εποχή δίνουν και παίρνουν οι κουβέντες γύρω από τις ρουπάδες.

Χαρακτηριστικά σας μεταφέρω το διάλογο μεταξύ δύο γυναικών.

Τι κάνης μουρή Μυρσινιώ; που γυρίζεις; βγήκατε στις ελιές; βρήκατε καμιά ρουπάδα; να μει δώσεις και μένα καμιά χεριά; 'Άσε με μουρή Μαρία και γυρίσαμε ένα σουρό χωράφια και δεν ήβραμε μήδε μία να φάμε. Αίντε-Αίντε και σε ξέρω έννοια σου και πέρυσι τα ίδια έλεγες. Δεν θέλεις να δώσεις και δεν δίνεις. Μουρή πας να μην παρατήσεις και δεν χρειάζεται ζάλισμα το κεφάλι μου. Μπας και έχεις όρεξη για καβγά.

Στα καφενεία πάλι λέγονται άλλα μεταξύ των Ανδρών. Διηγούνται διάφορες ιστορίες, άλλες ψεύτικες και άλλες αληθινές γύρω από τις ρουπάδες. Μπαίνει κανένας μέσα στο καφενείο που είναι γνωστό πως έχει ρουπαδίες και τον αρχίζουν. Δεν έβαλες καμπόσες ρουπάδες μες στην τσέπη σου να πιούμε 2 ρακιά; μονό τις κράτησες να φας μοναχός γουρούνι θα γίνεις; Η πραγματικότητα είναι ότι δεν έγιναν.

Αλέξανδρος Ν. Αναγνώστου.

ΒΡΙΣΑΓΩΤΗ: υποστήριξε τους νέους του χωριού μας στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

Η ιστορία του Σχολείου μας

Του Γ. Ν. Βερβάτη

A' Ιδρυτικά

Χρονολογία ακριβής ιδρύσεως του Σχολείου Βρίσας δεν δύνται επακριβώς να ορισθή διότι ουδέν επίσημον παλαιόν βιβλίον σώζεται. Η εκπαιδευτική παράδοσις και οι Θρύλοι αναφέρουν για κρυφά σχολεία, σε Μοναστήρια μικρά, ως του Αγίου Θεοδώρου και Αγίου Γεωργίου, μη σωζόμενα πλέον και λειτουργούντα ως τοιαύτα παρά ως μικρά εξωκλήσια και εις τα οποία εφοίτουν τα μικρά Ελληνόπουλα. Η εν τω χωρίων ιδρυσίς του είναι απροσδιόριστος χρονολογικώς καθώς και η έναρξης λειτουργίας του. Πιθανώς η ιδρυσίς και η έναρξης λειτουργίας του να συμπίπτει με τας αρχάς του 18ου αιώνος δηλαδή περί το έτος 1700, ως τούτο συμπεραίνεται από συμφωνητικά και προικοσύμφωνα, αίτινα εσώζοντο εις τα Αρχεία της Εκκλησίας και εχρονολογούντο από του 1750 και εντεύθεν. Επίσης συνεπίκουρον του ανωτέρω τυγχάνει και το εις χείρας Ιωάννου Αθ. Κωλέττη σωζόμενον χρεωστικόν ομόλογον με χρονολογία εκδόσεως του 1745.

Εκ των ανωτέρω εξάγεται ότι υπήρχον εγγράμματα εις την Κοινότητα κατά τας ανωτέρω χρονολογίας, γεγονός προϋποθέτον και μαρτυρούν ύπαρξιν και λειτουργίαν Σχολείου προ των ως άνω χρονολογιών. Το Σχολείον ελειτούργησεν, το πρώτον ως μονοτάξιον, ένεκα των επικρατουσών τότε συνθηκών δουλείας, του μικρού αριθμού μαθητών και άλλων λόγων. Ιδρυτής του Σχολείου ήτο η Χριστιανική Κοινότης Βρίσας ήτις ήτο και ο μόνος υπάρχων τότε οικονομικός οργανισμός, ο ενδιαφερόμενος, κατευθύνων και επιβλέπουν τα τοιαύτα. Ως δημόσιον ήρχισε να λειτουργεί από του Νοεμβρίου του 1914 δηλαδή μετά από διετίαν από της απέλευθερώσεως της υήσου. Διάταγμα ιδρύσεως και λειτουργίας του δεν σώζεται. Το πρώτον ελειτούργησε ως τρι-

τάξιον Αρρένων με χωριστόν διτάξιον, Θηλέων, και εξηκολούθη λειτουργούν ως τοιούτον μέχρι του έτους 1929 ότι εγένετο η μικτοποίησις και άρχισε λειτουργούν ως πεντατάξεων μέχρι της 28-9-1932 λειτούργει ως τετρατάξιον υποβιβασθέν δια προεδρικού διατάξιος καταχωρηθέντες εις το Φ. Ε. Κ. 362 10-10-1932. 282/1968 Φύλλον εφημερίδος προήχθη εις 5/θέσεων. Την 16-1-1969 ανακοίνωσις επιθεωρητού.

B' Στέγασις

Υπήρχε παλαιόν Κοινοτικόν Διδακτήριον εις θέσιν Άγιος Κωνσταντίνος άγωναστον το πότε εκτίσθη και το οποίον απετεφρώθη δι' εμπρησμού ως λέγεται κατά το έτος 1980 υπό μερίδος Πολιτών αντιπολιτευομένων τους τότε Κοινοτικούς άρχοντας. Επί δωκεκατίαν ολόκληρον μη υπάρχοντος διδακτηρίου πλέον να στεγάζῃ τους μαθητάς εχρησιμοποιούντο οικία επ' ενοικία κατάλληλον προς τον σκοπόν τουόν (κονάκι = σήμερον οικία Κ. Τ. Μυρμήγκον Μαρίνου = σήμερον οικία Δ. Ε. Τουγένη κ.λ.π.) Το σημερινόν διδακτήριον αντιγέρθη το έτος 1900 και επερατώθη το έτος 1902 δαπάνας της τότε Χριστιανικής Κοινότητος Βρίσας και τη συνδρομή πολλών άλλων κατοίκων της Κοινότητος. Εις την ανέγερσιν του διδακτηρίου επρωτοστάτησαν οι τότε Κοινοτικοί άρχοντες Ιωάννης Νικολαΐδης ιατρός Αθανάσιος Κωλέττης, Γεώργιος Μανώλας και άλλοι ως και οι τότε διδάσκαλοι Ευστράτιος Πούλος, Γεώργιος, Καραβοκυρός και Ευστράτιος Αναγνώστου. Ως μεγάλη δε ευεργέτρια φέρεται η Ευμορφούλα Βαβάλα της οποίας σώζονται λίγα σχετικά με την ευεργέτισην της. Ήτο η Ευμορφούλα Βαβάλα είχε χρηματίσει ως διδασκάλισσα εις Πολυχνίτον και είχε λάβει παρά της δημογεροντίας πολιχνίτου αρκετούς

μισθούς ανερχομένους εις 300 ή κατ' άλλους 500 μετζήτια Τουρκίας. Αυτή κατά την εορτήν των Τριών Ιεραρχών ίσως και κατά το έτος 1898, εις περιφερόμενον τότε δίσκον εις την Εκκλησία, δι' ενίσχυσιν των οικονομικών της πόρων, υπό της Σχολικής Εφορείας, έρριψεν εις τούτον το ομόλογον ποσόν. Δηλαδή λαμβάνειν αυτό από την δημογεροντίαν πολιχνίτου, προσφέρουσα ούτω το πρωταρχικόν Κεφάλαιον δια την ανέγερσιν νέου Σχολείου υπό της Σχολικής Εφορείας. Πάντα τα ανωτέρω μας αφηγήθη ο έν πολυχνίτον εγκατεστημένος ομωχώριός μας γέρων, Ευάγγελος Εμμ. Διαμονής (Γιαννακέλλης). Το ομόλογο της ανωτέρω Ευμορφούλας Βαβάλα είχε την κάτωθι περιπέτειαν. Το ευρισκόμενον εις χείρας πλέον της Σχολικής Εφορείας ομόλογου περεδόθη εις το Κωνστ/νο Καλπακτήν ίνα ερχόμενος εις Μυτιλήνη εξωφλήση τούτο. Ο ούτος όμως επώλησε τούτο και η Σχολική Εφορεία τηρήσασα τούτο μυστικόν ηναγκάσθη να έλθῃ εις συμφωνίαν με τον εισπράκτορα της δημογεροντίας πολιχνίτου και εξωφλήση το ποσόν του ομολόγου εις δόσεις και κατά την τελευταίαν δόσιν να παραδώσῃ τούτο εις χείρας του. Εις εκάστην λαμβανομένην δόσιν ενεχείριζεν η Σχολική Εφορεία εις τον εισπράκτορα απόδειξιν και κατά την τελευταία δόσιν εξήτησεν ούτος το ομόλογον πλήν όμως έλαβε την απάντηση ότι εφ' όσον κρατείς εις χείρας σου τας εξωφλητικάς αποδείξεις δεν σου χρειάζεται το ομόλογον. Η ανωτέρω Ευμορφούλα Βαβάλα είχε υπανδρευθή με τον υπερετήσαντα εις το Σχολείον, Υάκυνθον Αναγνώστου, τον οποίον όμως αργότερον δεζεύχθη. Συνολική δαπάνη δια την αποπεράτωσιν του ως άνω διδακτηρίου ήτο το ποσόν 200 λιρών τουρκίας. Το γύπεδον επί του οποίου εκτίσθη το διδακτήριον ονομάζετο τότε τουρκιστίαούκ πιρασί (ορνιθότοπος) και ήτο τόπος κοινόχρηστος. Μετωνομάσθη αργότερον Αλώνια, ένεκα της συνηθείας

των κατοίκων να συγκεντρώνουν τα δεμάτια των (θιμωνιές) να τα αλωνίζουν και τα λιχνίζουν, διότι το μέρος είναι γήλοφος επίπεδος κατάλληλος δι' αλώνια, υψηλός κατάλληλος δια λίχνισμα και παραπλεύρος του χωριού δια την επίβλεψιν. Ευρίσκεται εις ενάερον και ανοικτόν τόπον και μακράν από κάθε εστία μολυσμένου αέρος, παραπλεύρως του χωριού και προς την Νοτίαν άκραν αυτού και δεν απέχει περισσότερον των 10 μέτρων εκ της πλησιεστέρας οικίας. Το διδακτήριον είναι λιθόκλιστον, ημιεισόγειον και κεραμοσκεπές. Κατ' αρχάς είχε σχήμα Τ με πέντε αιθούσας εξ ων η μία δια Γραφείον. Κατά το έτος 1931 κατεδαφισθη η μία αιθουσα του και επεξετάθη λαβόν σχήμα Γ, δαπάναις του Δημοσίου του τότε Ταμείου Εκπαιδευτικής Προνείας και της Κοινότητος. Η δαπάνη δε δια την επεκτασίν του ενήλθεν εις 380.000 τότε δραχμάς. Μετά την ως άνω επέκτασιν έχει σήμερον 7 αιθούσας εξ ων η μία δια Γραφείον. Η κλίμαξ της εισόδου ήτο λιθίνη ευθύγραμμος, διπλή, ήτις λόγω φθοράς αντεκατεστάθη το έτος 1952 δι' άλλης ει μπετόν πλέον, διπλής τεθλασμένης. Ο προσανατολισμός του Διδακτηρίου λόγω του σχήματός του μετά την επέκτασιν είναι διάφορος. Ούτω οι μέν 3 αιθουσαι του επεκταθέντος τμήματος έχουν μάλλον Νότιον προσανατολισμόν εκ των 4 δε παλαιών αι ήτο δύο Ν.Δ. και αι υπόλοιποι δύο Β. Α. αι διαστάσεις των αιθουσών είναι ως κάτωθι:

Αιθουσα Α' τάξεως, η προς Ν. ακραία, $870 \times 6 = 52$, 20 τμ. Αιθουσα Γ' Δ' συνέχεια της ανωτέρω $906 \times 6 = 54$, 36 τμ. Αιθουσα Ε' Σ' συνέχεια της ανωτέρω $9 \times 6 = 54$ τμ. Αιθουσα Β' και η δευτέρα αιθουσα δεξιά της εισόδου $6,1 \times 5,2 = 31,72$ τμ. Αιθουσα η πρώτη δεξιά της εισόδου $5,8 \times 5,2 = 30,16$ Αιθουσα η πρώτη αριστερά της εισόδου $5,2 \times 3,95 = 54$ τμ. Αιθουσα η δευτέρα αριστερά της εισόδου $10,8 \times 52 = 56,16$ τμ.

Ο φωτισμός των τριών πρώτων ως άνω αιθουσών είναι εξαιρετικά καλός των δε

άλλων τεσσάρων αιθουσών σχεδόν καλός λόγω του προσανατολισμού των και του στενού των παραθύρωντων ο αερισμός δύλων των αιθουσών δύο αυτή να θεωρηθή πολυ καλός όπως και η θέρμασις γίνεται δια θερμηστρών ύδρευσις παλαιότερον του Σχολείου δεν υπήρχε οι μαθηταί έσβηνον την δίψην των εκ πηλίνου δοχείου (κιπάκι εις τον οποίον ερίππετο ύδωρ υπό τον μαθητών των μεγαλυτέρον τάξεων οι μαθητέ μετέφερον εκ τον ορεκτόν του χωριού πολύ αργότερον ετοποθέτησεν κρίνη εκτού τότε δυνατύν ύδρευσεως της Κοινότητος της οποίας όμως το ύδωρ εξεντλείτο λόγω του υψηλού της τοποθεσίας της ελαχιστικού πιέσεως ως της μικράς ποσότης αυτού εν το κοινωτικό υδραγωγία κατόπιν τούτο παρέστη ανάγκη να κατασκευασθεί αργότερον μικρά δεξημενή ινα αποθηκεύεται εν αυτώ ύδωρ δια τους μαθητάς και μόνον άλλα και ταύτη το ύδωρ δεν ήτο αρκετόν και ιδίως με την μεικτοποίησιν του Σχολείου και το έτος 1939 κατεσκευάσθη δεύτερη μεγάλη δεξαμενή της οποίας το ύδωρ επηρκεί δια τους μαθητάς καθ' όσον έγινε πλέον δεύτερη κρήνη με 4 κρούνους ολίγη μέτρια αριστερή της προσόψεως του Σχολείου.

Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

ΚΑΛΑΤΖΗ ΜΑΡΙΑ. Προσφέρει στο σύλλογο 3.000 στην μνήμη της αδελφής της Γραμματικής συζ. Θεοδώρου Βερβάτη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ. 2.000 δρχ. εις μνήμην του Αντώνη Χαραλάμπη, για την ενίσχυση αγοράς αιθούσης.

ΒΡΙΣΑΓΩΤΗ, που ζεί στην ΑΘΗΝΑ, προτίμησε στις δουλειές σου τους συγχωριανούς σου εργάτες τεχνίτες, επιστήμονες.

Θα βρεις κατανόηση και οικονομία.

Συγκρότηση σε σώμα του Δ.Σ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:
ΕΙΔ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:
ΤΑΜΙΑΣ:
ΜΕΛΗ:

Θεολόγος Θ. Νικέλλης
 Κων/νος Αναγνώστου
 Ιωάννης Ν. Βογιατζής
 Ευστράτιος Μ. Ποδηματάς
 Γεώργιος Χ. Τσάτσος
 Βαρβάρα Σκιά
 Κων/νος Ι. Ζερβός
 Ειρήνη Σαμίου
 Γεώργιος Ν. Βερβάτης

ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

«ΤΕΛΗΣ»

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΠΑΓΩΤΕΛΗΣ

ΚΑΙ

ΦΡΟΣΩ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ-ΠΑΓΩΤΕΛΗ

Λεωχάρους 8 Αθήναι
Τηλ. 32.37.974 - 88.33.635

